

Čís. 560.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Možnost zdražení a zdržení zboží (§ 11 čís. 4 cit. zák.) není vyloučena tím, že pachatel nemá v době činu dispozice nad zbožím, o němž jde.

(Rozh. ze dne 7. října 1921, Kr I 921/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Jaroslava B-a a Josefa V-a do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 8. listopadu 1920, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska zmatečného důvodu § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. dovozují obě zmateční stížnosti, že činnost stěžovatelů nenaplnuje skutkové podstaty přečinu pletich dle § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě, ježto tato předpokládá, že pachatel má zboží po ruce, máje buď již disposiční právo, neb aspoň formální a právoplatný, vydobitelný a uskutečnitelný nárok, by zboží držitelem bylo vydáno; neboť nemá-li pachatel možnosti a moci, aby určité zboží nejen prodal, nýbrž i odevzdal, nemůže býti ani zboží zdraženo ani jeho přechod na spotřebitele zdržen a prodloužen; této možnosti tu prý nebylo, ježto nalézací soud ani nezjistil, byl-li vskutku líh v Terstu, kolik ho bylo, u koho byl, měl-li Alois S. možnost tento líh z Terstu obdržeti a jej do republiky dovésti; nestačí, že zboží toho druhu vůbec bylo na světě, nýbrž je nutno, aby pachatel určitým množstvím zboží vládl, právně a fakticky jím mohl disponovati nebo zboží toto si opatřiti, máje nárok na vydání vůči držiteli. Stížnosti jsou na omylu. Ustanovení § 11 čís. 4 lichevního zákona čelí zdražení zboží a i pouhému zdržení jeho (prodloužení jeho přechodu z výroby do spotřeby) jednáním osob při tomto přechodu zbytečných, vybočujících z kolejí řádného obchodu. Možnost zdražení a zdržení zboží by byla vyloučena pouze, kdyby zboží, jímž obchodováno, vůbec neexistovalo nebo nebylo věcí právního obchodu, není však vyloučena, když zboží existuje a není věcí vyloučenou z právního obchodu, poněvadž v tomto případě pachatel zboží, jímž pokoutně obchoduje, dodatečně si může opatřiti a dodati, byť by v době nabídky a prodeje neměl disposičního práva nad určitým množstvím zboží. Nelze tedy v této trestní věci o této možnosti pochybovati, ježto rozsudek zjišťuje, že bylo jakési množství líhu, asi 14 hl, k dostání u Rudolfa T., že i jinak byl v republice dostatek tuzemského líhu, že podloudné obchody líhem se skutečně přiházely, že bylo K-ovi snadno lze pod rukou si opatřiti také benzin, a ježto v obchodě nezáleží na tom, aby se dodal určitý předmět, nýbrž pouze na tom, aby se dodalo zboží toho množství, toho druhu a těch vlastností, které byly ujednány. Dle téhož čísla § 281 tr. ř. namítá stížnost Jaroslava B. dále, že tu není skutkové podstaty trestných pletich, předpokládající zvyšování cen, poněvadž není zjištěno, že by byl Jaroslav B. cenu líhu zvýšil, nebo že by ji byl zvyšoval, tím méně, když cena líhu v korespondenci vůbec není uvedena. Avšak skut-

ková podstata pletich nevyžaduje, by nastalo zvýšení cen nebo by byla pachatelem určitá cena již požadována; stačí, že činnost pachatelova byla způsobila, stupňovati cenu; že tato způsobilost tu byla také ohledně stěžovatele, zjišťuje nalézací soud výrokem, »že si B. byl vědom, že už značným ziskem N-ovým cena líhu musí se stupňovati a že je vyloučeno, že by byl nabídl a prodal líh bez osobního zisku«.

Čís. 561.

Ustanovení § 222 tr. zák. platí i ohledně příslušníků československé armády. Souběh se zločinem pozdvižení.

Násilí, jehož bylo použito proti brzdáři nebo strojvůdci, by vynucena byla jízda s lokomotivou, směřuje přímo proti dopravnímu úřadu (§ 76 tr. zák.), jemuž přísluší řízení provozu železnic. Souběh zločinu veřejného násilí dle § 76 tr. zák. se zločinem pozdvižení.

Pobuřování (§ 70 a násl. tr. zák.) nemusí se státi slovem, nýbrž prostředkem jakýmkoliv, zvláště také vlastním příkladem. Působení pachatelovo na okolí zůstane pobuřováním, i když se minulo pozitivním účinkem. I ten, kdo byl sveden, může býti pobuřovatelem. O »setrvání v odporu...« ve smyslu § 70 tr. zák. lze mluvit pouze tehdy, setrvali-li pachatelé v odporu i potom, když se ze skutečného dalšího zakročení vrchnosti neklamně přesvědčili, že vrchnost hodlá přes kladený jí odpor provésti svou vůli.

Není třeba, by »odpor« ve smyslu § 68 tr. zák. byl vrchnosti kladen právě v době, o níž jde, stačí, byl-li účelem srocení.

(Rozh. ze dne 7. října 1921, Kr II 407/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně jako soudu vyjimečného ze dne 5. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem pozdvižení dle §§ 68 a 69 tr. zák., pokud se týče zločinem veřejného násilí dle § 76 tr. zák. a zločinem svádění vojinů k porušení služebních povinností dle § 222 tr. zák., pokud napadly výrok o vině, vyhověl jim však, pokud napadly výrok o trestu, jenž jim byl vyměřen dle vyšší, pokud se týče nižší sazby § 70 tr. zák., rozsudek v tomto směru zrušil a vyměřil jim trest dle vyšší, pokud se týče nižší sazby § 71 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost Františka R-a obrací se především z důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. proti odsouzení stěžovatelovu pro zločin dle § 222 tr. zák., poněvadž § 222 tr. zák. mluví jen o mužích, kteří jsou povinni ku c. a k. službě vojenské a nemá tudíž prý místa při svádění vojinů československé armády ku porušení služebních povinností. Na vyvrácenou stačí poukázati na zákon ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. z. a n., čl. 2 o souvislosti dosavadního právního řádu se stavem novým, nastavším zřízením samostatného státu Československého, jemuž nelze rozuměti jinak, než že ustanovení vydaná ohledně c. a k. armády platí od převratu ohledně armády